

LJUDSKI GLAS

Glasi „Kmetko-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljke za uredništvo in upravnštvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Za svobodo vere, moderno šolo in odpravo smrtnih kazni.

(Iz ciklusa govorov s. Etbina Kristana.)

Po našem mnenju mora biti država vsestransko suverena. Ona n. pr. ne more biti suverena, ako mora deliti svojo oblast s kako organizacijo, ki ni od tega sveta; najmanjše pa še v državi, v kateri obstoje tri velike cerkve in še nekoliko manjših cerkva. Tu ne more država delati, kakor bi bilo treba, ako je v gotovem oziru odvisna od vseh ali od ene izmed teh organizacij. Zato je, gospodje, nujno potrebno, da se loči država od vseh cerkva; in to v vsakem oziru, kar velja tudi za šole. Slišim jadikovanje, češ, kako je treba mladino vzgajati versko-moralno. Toda mene doslej še ni nihče prepričal, da je vera in morala eno in isto. To si more biti povsem nasprotno. Sicer pa nima država nikakega interesa na tem, da vzgaja pravoslavne, katoliške, muslimane ali žide, nego samo svobodne državljane.

Tam, kjer je mnogo vrst ver, jih mora država tolerirati. Zato cerkev ne sme biti pripuščena v šole. Vsled tega tudi zahtevamo, da bodi šola povsem posvetna stvar.

Zahtevamo, da centralni parlament rešuje vsaj glavna načela, ki zadevajo prosveto, šolo. Centralni parlament naj prepusti pokrajinam samo tiste šolske zadeve, ki ne tangirajo načel. Gospodje, mi nikakor ne moremo dovoliti, da bi imela država stalna načela, pa da bi se v kaki občini ali okrožju ta načela gazila in bi se ustanavljale šole, ki bi nasprotovale vsem modernim idejam.

Vem, da bo mnogo kričanja, češ, kako da se zatirajo vere, toda meni niti ne pride na misel, da zatiram katerisibodi vero. Socialisti zahtevamo v svojem ustavnem načrtu svobodo vere in prepričanja. Toda ta svoboda vere in prepričanja mora biti prava svoboda in nikakršen privilegij. Zahtevamo za vse verske organizacije svobodo, enake pravice. Meni je vseeno, da li kdo veruje v enega Boga ali tri bogove, ali pa v boga Jupitra. Toda ne maram, da se vse to meče v politiko, ekonomsko in socialno življenje. Dovoljujem vsaki cerkvi, da si gradi na svoje stroške cerkva, kolikor hoče, in da v teh cerkvah dela vse, kar misli, da je za odrešenje duš njenih članov potrebno. Toda ne trpim, da se ta ali ona vera sklicuje na nevidnega Boga, kadar je treba reševati državna vprašanja, volitve ali kaka druga vprašanja, ki nimajo nobenega opravka z rajem in peklom.

Vse vere naj uživajo pravico, da se organizirajo kakor vsako drugo društvo, naj imajo pravico svobode tiska, pravico, da izdajajo svoje knjige, in naj imajo cerkve svoje šole, kjer naj svojo deco poučujejo. Torej! imajo naj enake pravice, in nič več. Zato zahtevamo, da ustava ne pozabi onih, ki so dolžni vzgajati mladino. In če država prevzame šolstvo v svoje roke, imej tudi dolžnost, da se briga za tiste, ki vzgajajo deco. Učitelji naj bodo vsled tega državni uradniki z vsemi pravicami kakor ostali uradniki; uživajo naj zaščito v

pravicah, enake ugodnosti; naj se jim ne nagajajo le dolžnosti, dajo naj se jim tudi pravice!

Šolstvo naj bo urejeno tako, da bo pouk obvezen. Zahtevamo, da dobi vsak otrok priliko, da se izobrazi v vsem, za kar ima sposobnosti. Marsikdo bi lahko postal inženir, ker pa nima denarja, mora danes postati rudar. Koristno je kajpada tudi to, toda on bi morda mogel koristiti mnogo več na kakem drugem mestu. Mislimo, da ni preveč, ako se danes zahteva vsaj desetletni obilgatni pouk v šolah. Seveda bi bilo treba šolstvo temeljito preurediti. Nekatere stranke, ki se protivijo šolanju, imajo mnogokrat prav, če pogledamo na nekatere šole, v katere deca pohaja 5 do 6 let, pa se v petem in šestem letu uči isto, kar se je učila že v drugem in tretjem letu. Razumemo, da tem ljudem to ni prav. Zato je treba, da se šole tako uredi, da si vsak otrok lahko pridobi splošno znanje; zato bi bilo po našem mnenju potrebno pet let; v teh letih bi se moglo videti, kake sposobnosti ima otrok in bi se od tu dalje mogel posvetiti tistemu pouku, za katerega ima sposobnosti.

Vse to, kar sem navedel, še nikakor ni socialistično, temveč so to samo stvari, ki so mogoče v današnjem družabnem redu, in ki morejo pospešiti razvoj v njegovi smeri, t. j. do socialističnih ciljev.

Kapitalisti so - narod.

Demokratski minister Pribičević je v parlamentu na polna usta izjavil, da njegova stranka ni razredna stranka, temveč da je narodna.

Če hočemo dobro razumeti, kaj se to pravi, moramo najprej vprašati: Kaj je razredna stranka?

Socialisti razlikujemo dva razreda:

1.) razred bogatih, ki so lastniki vseh produktivnih sredstev: tovarnen, rudnikov, zemlje, hiš itd.,

2.) razred delavnega ljudstva, ki nima sredstev, ki mora delati s svojimi rokami ali s svojo glavo, da si pridobi življenskih potrebščin.

Socializem uči, da ni prav, če prvi razred, razred kapitalistov, nič ne dela, pa ima vsega dosti — drugi razred, razred proletarijata, pa mora delati noč in dan, pa si vendarle zasluži komaj za suh kruhek.

Socializem uči, da ni prav, če prvi ne plačujejo nič davkov, da si bi lahko, drugim pa država še tisti borni kruhek obdavči, ki si ga s težavo zasluži.

Da ni prav, če prvi sklepajo vojne — v boj pa pošiljajo druge. Naj bo zmaga ali poraz, prvi imajo zmiraj dobiček, drugi pa zmiraj izgubo.

Tako gre do neskončnosti. Kapitalisti so vladarji, delavno ljudstvo pa je suženj. Za svojo živino se kapitalisti bolj brigajo, nego za ljudstvo. To ljudstvo je pa imelo pri volitvah v konstituanto odločevati, kdo bo go-

spodaril v državi, kdo bo pobijal draginjo, kdo bo zidal stanovanja, kdo bo delil veleposestniško zemljo in komu, sploh: kdo bo skrbel za ljudstvo.

Kapitalisti so vedeli, da ima ljudstvo z volilno kroglico vso moč v rokah. Toda znali so izbiti ljudstvu to moč iz rok s tem, da so ga razdelili na celo vrsto strank in strancič, v katere so ga polovili zdaj z narodnostjo, zdaj z vero, zdaj s samostojno kmetijo, zdaj z drugimi frazami, posebno pa s tem, da so lagali, da dela socializem le za tovarniške delavce. Oni pa za ves narod.

Da nasujejo temu narodu peska v oči, so si nadeli demokratično ime. Z vsemi temi intrigami se jim je posrečilo ogoljufati ljudstvo za kroglice — zdaj pa vladajo tako, da je prav dobro za kapitalistični razred, toda prav slabo za razred delavnega ljudstva. Delavno ljudstvo pa zdaj lahko spozna, zakaj so demokrati narodna stranka: zato, da narod goljufajo, da jim veruje, da delajo zanj in da ne spozna, da imajo oni za narod samo kapitalistični razred, delavno ljudstvo pa za hlapce, izročeno jim od Boga na milost in nemilost.

Hvala Bogu, da so se začeli ti hlapci organizirati, misliti s svojo glavo in pripravljati se na nove borbe. Zavedajo se, da jih je 99%, kapitalistov pa le 1% — pri prihodnjih volitvah ne bomo več nepripravljeni, takrat bo Pribičević čutil, kaj se pravi, delati proti delavnemu razredu za razred kapitalistov!

Šola in občina.

Največjo važnost morajo polagati naši odborniki na izobrazbo občanarjev. To pa posebno danes, ko je v življenju potrebna na vseh koncih in krajih mnogostranska omika in izobrazba. Pri malem je treba začeti.

Ljudske šole pridejo tu najprvo v poštev. Čeprav bodo podržavljene, vendar bodo imele občine še dovolj stroškov ž njimi. Ne dovolite, da bi občinski odbor skopalil pri tem!

Izdatki, ki jih ima občina za šole, se vedno vrnejo z velikimi obrestmi. Občina mora nabaviti na svoje stroške tudi vse učne potrebščine. Napačna je trditev nasprotnikov, da bi učenci ne varčevali z učnimi predmeti, če bi jih dobivali zastoj. Važen pomen vzgoje ne tiči v kupovanju, temveč v upravi. Otroci morajo smatrati dane jim stvari ne kot svojo last, temveč kot svojo izročeno jim posest. Če bodo imeli vsi enako, bo učitelj lahko učil jih paziti, otroci sami bodo opazili razliko med čistimi in popacanimi zvezki, ohranjenimi in raztrganimi knjigami itd.

Popolna brezplačnost učnih potrebščin je potrebna predvsem za nepremožne občanarje. Mnogokrat zaostajajo otroci revnih starišev za svojimi součenci, ker oče, ki komaj toliko zasluži, da preživi svojo družino, le z največjo težavo nabavi svojim otrokom najpotrebnejše učne potrebščine. Občina Dol na Dolenjskem je že pred vojno uvedla preskrbo vseh svojih šolarjev s šolskimi potrebščinami.

Občina, ki bo to zahtevo socializma uresničila, bo napredovala v vsakem oziru. Seveda so proti temu tudi raznovrstni izgovori. Tako n. pr. se pravi, da bogataš ne bo dovolil, da bi darovala občina njegovim otrokom šolske potrebščine. Naj pa prispeva primerno občini, da bo ta lažje krila stroške vsakovrstnih šolskih potrebščin. Sicer se pa ne bojimo; znano je, da so ravno bogatini bolj lakomni kakor največji siromaki.

Žal imajo pa ljudske šole danes še vedno prenapolnjene razrede. Učitelj, ki se mora baviti s 40 do 50 otroki, ne utegne zasledovati nadarjenost posameznikov. Učitelj ne more v tem slučaju delati z uspehom, temveč je prisiljen izvrševati svoje tako **važno delo le mehanično**. Od otroške vzgoje je odvisna vsa bodočnost. Še bolj kakor stariši mora poznati učitelj vse možnosti in napake svojih učencev. Tega pa ne more, če ima preveč učencev. Tudi **zdravju otrok** prenapolnjeni razredi zelo škodujejo.

Nadarjenim otrokom je občina dolžna preiskrbeti možnost nadaljne izobrazbe. Na Slovenskem žalibog tega še ni nikjer. Če pa je kje, pomeni to tako malo, da ni govora vredno.

Tudi po 14. letu mora vsak **nadarjen otrok** imeti pravico na javne stroške se nadalje izobraževati, ne da bi bilo to odvisno od tisoč slučajev. Tako n. pr. ni nikjer napisano, da mora biti najbolj nadarjen baš županov sin. O nadarjenosti odločujejo učni uspehi, ne lepa obleka ali pa očetovo bogastvo. Občina, ki hoče delati v dobrobit svojim občanom, mora biti **pravična** tudi pri presoji otroških zmožnosti.

Delavska solidarnost.

Dočim se kapitalizem preklja, kod naj teko državne meje, dočim angleški kapitalizem nemškemu ljudstvu diktira globo, ki naj jo plača kot odškodnino za divjanje nemških kapitalistov v svetovni vojni, je v Nemčiji rudarska organizacija, ki šteje danes 467.000 članov, sklenila poslati za stavkujoče angleške premogarje en milijon mark. Razen tega bo še vsak organiziran rudar v Nemčiji prispeval 3 marke za podporo angleškemu rudarjem, ki bijejo s kapitalisti največji boj, kar jih pozna sedaj zgodovina.

To so zavedni delavci, to je **delavska solidarnost!**

Proti geslu avtonomije za resnično samoupravo ljudstva.

Razložili smo, da je boj med centralizmom in avtonomizmom samo boj za prazne besede. Rekli smo, da hočemo imeti temeljne zakone v tej državi enake, le v okvirju teh zakonov naj krajevna zakonodaja ureja posebne krajevne razmere. Povedali smo, da hoče ljudstvo **resnične samouprave**, ki jo bo doseglo le, če bo moglo gledati upraviteljem (vodilnim uradnikom) na prste s tem, da jih

bo lahko samo volilo in odslavljal. Kajti: najboljši zakoni ljudstvu nič ne pomagajo, če se ne izvajajo, nasprotno pa je zmožno, delavno in pošteno uradništvo za ljudstvo pravi blagor tudi takrat, če so zakoni slabi.

Če se kapitalistične stranke tepejo med seboj za centralizem in avtonomizem, se tepejo le za **bič nad ljudstvom**: kdo bo vladal nad tem ljudstvom, kdo bo imel pravico ljudstvo odirati. Pri tem boju med seboj hočejo i centralisti i avtonomisti **zakriti stvarni del** vprašanja, zato pobijajo socializem in socialistično stališče oboji. Kadar pa potrebujejo v boju proti svojemu konkurentu pomočnikov, takrat nas skušajo uvrstiti oboji med svoje sobojevnike. Karkoli sklenemo, vse je obojim všeč in vse je obojim proketo, pa vse obenem.

Centralisti pišejo svojim backom: „Avtonomistični blok se krha. Tudi socialisti so se izjavili za centralizem!“

Avtonomisti pa pišejo svojim backom: „Centralistični blok se krha. Tudi socialisti so se izjavili za avtonomijo!“

Zaupniki! Vi veste, da je oboje laž. Vzgojite pa tudi vse ljudstvo k stvarnemu mišljenju, da mu ne bo treba samo verjeti, temveč da bo vedelo, da imamo socialisti prav! Posebno potrebno je to zdaj, odkar je dobila naša stranka novega prikritiga sovražnika v listu „Avtonomist“. Končno bomo obračunali o čiščenju v naši stranki šele na strankinem zboru avgusta meseca, vendar smemo po 8. maju povedati, da g. Prepeluh ni vpisan v nobeni organizaciji naše stranke, da torej že iz tega razloga ne more biti štet med člane. Svoja odborniška mesta v stranki je pa odložil takoj po volitvah v konstituanto, ko ni bil izvoljen.

Iz načelnih razlogov načelstvo JSDS in KDZ dozda o tem ni razpravljalo v javnosti, ker ne smejo pri nas odločevati osebnosti. Vseeno je, če kdo odstopi — stranka ostane tudi brez takih „voditeljev“. Zdaj pa, ko nas napada g. Prepeluh v svojem listu radi naših jasnih pojmov o samoupravi in jih imenuje „zmešnjavo“, ko hodi celo k našim zaupnikom in jih hoče pridobiti za svoj „avtonomizem“, smo morali vsem somišljenikom povedati, da ni več socialni demokrat. Iz tajništva vemo tudi, da dohajajo vprašanja, kaj je s Prepeluhom, ker posamezniki na deželi niso vedno poučeni o vsem. Stranke pa ne smemo prepušiti tako vetrovom, kakor v komunistični dobi.

Uredništvo „Ljudskega glasu“.

Iz Kmetsko delavske zveze.

v Ljubljani, poštni predal 168.

Ježica pri Ljubljani. V nedeljo dne 19. junija se bo vršil pri sođr. Fr. Kunstelju v Štožicah št. 59 ob 15. uri (3. uri popoldne) sestanek vseh članov krajevne organizacije KDZ v Ježici.

Dolžnost vsakega zavednega člana je, da se sestanek gotovo in točno udeleži. Odbor.

Krajevni organizaciji v Globokem in

Pišecah sta nabrali 350 kron za žrtve Zaloške ceste v Ljubljani 24. aprila 1920 pri razprodaji „Spominskih listov“. Sođr. Baraga v Brežicah jih je razprodal 20 izvodov. Zavednim sodrugom srčna hvala za proletarsko vzajemnost. Blagajnik.

Konjice. Krajevna organizacija KDZ v Konjicah pozivlja vse člane, da poravnajo do 26. junija t. l. vse zaostale prispevke, sicer se jim list ustavi in se jih izključi iz KDZ.

Odbor.

Iz uredništva „Ljudskega glasu“.

Če bi v „Ljudskem glasu“ kdaj ne bilo kaj prav, opozorite nas. Nikdar ne bomo boljši, če se zaupniki ne navadijo odkritosrčno nam povedati vse napake. Drugače se napak ne bomo nikdar iznebili — saj veste, da svojih lastnih napak nihče ne vidi. Na to je treba tudi delavstvo navaditi, potem bodo organizacije boljše.

Nekatere organizacije se pritožujejo, da še nismo objavili izida volitev v njih občini. Zaradi pomanjkanja prostora objavljamo le počasi, pridejo pa s časom na vrsto vse, saj je vseeno par tednov prej ali pozneje.

* * *

Popravek. V zadnji številki „Ljudskega glasu“ je bil priobčen dopis iz Sv. Ožbalda ob Dravi in ne ob Dreti. Uredništvo.

Dopisi.

Črna na Koroškem. Občinske volitve se pripravljajo končno tudi pri nas. Klerikalci so že začeli loviti svoje volilce. Ker nimajo ničesar, čimer bi se mogli izkazati, da delajo za ljudstvo, blatijo nasprotnike. Pa se jim je slabo izplačalo! Hoteli so pokazati, da so naši kandidati nemčurskega mišljenja, da so pri bojih na Koroškem hodili z bajoneti po hišah itd. Naši domačini pa dobro vedo, da je ravno narobe res! Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce!

Oplotnica. Tudi pri nas so že minule občinske volitve. Klerikalci se vesele. Dobili so 14 odbornikov, toda vest jih lahko peče, ker so si te priglajfali. Da prikrajšajo našo KDZ, so že pri državnozborskih volitvah izpustili okoli 150 naših volilcev. Dobro so pa gledali, da so bili ja vsi njih privesniki vpisani. Skoro so neupravičene volilce vpisali. Imenik so si vzeli na dom, da bodo bolj v miru vse pregledali. Revno ljudstvo, ki se ni zanašalo na take klerikalne lumparije, na to ni pazilo, dokler je bil še čas. Naš gospod kaplan je prav dober agitator. Pa vse to nas nič ne vatraši. Dobili smo na pošten način 7 odbornikov in sicer: Janez Leskovar, kovač; Franc Bergles, posestnik; Jožef Škof, čevljar; Florijan Celcer, žagar; Franc Višič, čevljar; Franc Sternšek, posestnik; Ignacij Tejn timer. Volili so jih zavedni možje. Nedvomno je, da bi bilo tudi črnim drugače odklenkalo, če bi volili vsi, ki na dan volitev radi službe niso bili navzoči, nevstevši tiste, ki so bili v imeniku izpuščeni. Mogočna roka je v KDZ. Razširila se bo in lepe uspehe bo dosegla. Kmet in delavec potrebujeta drug drugega — za te je edina KDZ. Revno ljudstvo se nadalje ne bo pustilo slepiti.

Zob:

Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

(3. nadaljevanje.)

Filozofija.

„Ljuba škorklja! Prinesi mi sestrico, da se bom imel s kom igrati!“

Tako molijo otroci. Pravljicam materinim so verjeli, zanje je škorklja bog, zato jo prosijo in upajo, da jih usliši. Ko bodo imeli dyajset let, jih bo sram tega malikovanja.

Ko je bila človeška kultura še v povojih, ko je človek še mislil, da se solnce vozi v zlatem vozu okoli trdno stoječe zemlje — seveda si je predstavljal, da morajo biti v ta voz vpreženi imenitni konji in da jih mora imeti na vajetih sam bog. Molili so ga! Dali so mu seveda človeško podobo, saj drugačnih voznikov še niso videli, dali so mu tudi konje, dandanes bi mu dali vsaj avtomobil ali pa še rajši aeroplan, kajti za boga se spodobi,

da se vozi na najboljšem. Pa takrat niso poznali ne avtomobilov, ne aeroplanov, mislili so si boga na najboljšem vozu, ki so ga poznali: zlat voz s štirimi iskrim konji.

Podobno so si predstavljali tudi luno kot boga, toda veliko manjši je bil ta bog in šibkejši. Ženskega spola. Tudi Mati Zemlja je bila boginja. Morje so si predstavljali pa zopet kot boga moškega spola. Ker so poznali veliko velikanskega in nerazumljivega, dobrega in slabega, zato so imeli veliko bogov, večjih in manjših, dobrih in slabih.

Ker so dali vsem tem bogovom človeško podobo, so jim dali tudi človeške lastnosti: ljubezen in sovraštvo. Tudi sinove in hčere so jim dali in tudi za te so našli mnogo opravka, saj je bilo na svetu toliko nerazumljivih stvari in vprašanj. Boginja zime in smrti je morala biti vsako leto premagana — to se je zgodilo o Božiču, ko se je rodil nov bog, božiček, ko se je solnce zopet obrnilo na bolje. Ko je pa že doraslo, so ga o Veliki noči slavili kot zmagovalca nad zimo in smrtjo...

Nič čudnega ni, če se je kak tak bog za-

gledal kdaj v kako človeško lepoto ali pa da se je kakemu človeku junaku udala kaka boginja. Rodili so se polbogovi. Pretila je končno nevarnost, da bo bogov in polbogov že več nego ljudi...

Vstali so filozofi in so rekli: Tisto bitje, ki je vse vstvarilo, je bilo in je neskončno. Grdo je, če mu natikamo človeške lastnosti. Bog ne ljubi, Bog ne sovraži, Bog je vzvišen nad te in take človeške slabosti. Bog se ne more nikdar kesati, ker že v naprej za vse ve, kako bo. Bog tudi ne more imeti spola — spol imajo le tista bitja, ki se rode, Bog se pa ni rodil in sam ni in ne bo rodil — bil je in ostane vedno le eden.

Ljudstvo pa filozofov ni razumelo. Mislijo je, da se delajo iz bogov norca. Pojdi otroku razlagat, da škorklja ne nosi otrok, užaljen te bo zavrnil: „Kaj pa ti veš? Saj so mama rekli!“ Tudi ljudstvo je bilo tak otrok. Verjelo je duhovom in jim pridno nosilo bogate darove, da potolažijo ž njimi „užaljene“ bogove. Duhovni pa so šli k vladarjem in rekli: filozofi pohujšujejo narod. Prepovejte jim njih

Črmošnjice pri Semiču. Naši sodrugi krajevene organizacije KDZ so imeli dne 5. t. m. zborovanje, pri katerem je razložil predsednik namen „Kmetško-delavske zveze“ in dolžnosti članov do nje. Govor je bil sprejet z velikim odobravanjem. Končno se je izvolil tudi gospodarski odbor. Tudi nekaj novih članov se je vpisalo. Obenem naznanjamo, da je vlada našemu protestu proti volitvam ugodila in občinske volitve razveljavila. Vršile se bodo nove.

Marija Reka. Tudi v našo gorsko vas je posvetila luč socializma. To je pokazal izid občinskih volitev, kjer je odločilno zmagala naša stranka. Priborila si je šest občinskih odborov izmed desetih in izvolila potemtakem za župana našega vrlega sodr. Gradiška in podžupana sodr. Miklavca. Župnik Martin A. se še prav posebno huduje nad tem, da se volitve niso vršile v bližini njegovega farovža, temveč v občinski pisarni, ki mu je zelo od rok. Zato najbrže ni prišel volit. Tudi županskih volitev se ni udeležil. Sedaj baje poskuša ovreči volitve. Pred volitvami je pravil, da ne bo več spovedoval, če zmaga KDZ, naj gredo ljudje k sodr. Miklavcu in Rezarju po odvezo. Tako se je, da se bojimo, da bi mu tisti rožiček na čelu preveč izrastel. — Lahko bi ta namreč, potem nabodel nanj naše najzvestejše sodruge, če bi se ti pustili. Toda sodrugi Rečani, ne vstrašite se! Z vstrajnim delom do novih uspehov!

Naši občinski odborniki.

Zabukovca. Andrej Kajtnar, Franc Tratar, Jakob Uranjak, Anton Veligoyšek, Jože Bergles, Franc Gomilšek in Martin Gorejšek.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Franc Čepin, izdelovatelj cementne robe; Franc Geier, lončarski mojster; Franc Rogina, kmet, vsi iz Sv. Petra. Anton Kramer, kmet; Janez Kunej, kmet; Franc Debelak, kmet, vsi iz Kunšperga. Franc Gubina, mizar; Josip Jerel, kmet, oba iz Plesa. Ivan Narat, kmet iz Hrastja. Ivan Kralj, kmet iz Črešnovca. Anton Kramer, kmet; Miha Dobrina, mizar, oba iz Polja. Jakob Robek, kmet iz Trebč. Matija Lojen, posestnik iz Zagaja. Ivan Postržin, kmet iz Trebč, in Franc Planinc, krojač iz Črešnovca.

Gorje pri Bledu. Anton Burja, Zasip 51; Simon Tonejc, Sp. Gorje 15; Martin Jakopič, Sp. Graben 35; Matija Strugar, Dobrava 51; Jakob Ambrožič, Poljšica 16; Blaž Ambrožič, Dobrava 22; Jurij Pristov, Mavkuš 19; Janez Por, Krnica 63; Janez Arh, Zasip 7.

Vresternica. Lovrenc Trobentar, Jakob Pihlerič, Josip Kranjc, Miha Oblak, Franc Terčič, Vincenc Sekirnik, Franc Hande, Josip Kaiser, Simon Reiter, vsi iz Vresternice.

Zg. Šiška. Rok Berlič, Zapiže 22; Leopold Čeri, Zg. Šiška; Rudolf Janežič, Brdo Koseze 39; Ivan Marjak, Zg. Šiška 111; Ivan Smole, Dravlje; Matevž Žebavec, Zg. Šiška 103; Vinko Kogovšek, Dravlje 78.

Žalec. Josip Bernot, ravnatelj meščanske šole v Žalcu; Josip Rojc, urar in posestnik v Žalcu, Josip Kočvar, krojač, Zg. Ložnica.

neumne nauke! Vladarji so se bali duhovnov, ker je šla za duhovni vsa masa ljudstva. Duhovni so bili proroki, ki so govorili z bogovi! Če bi prišli in prorokovali: Ta in oni bog sta ukazala pobiti tega in tega vladarja, ljudstvo bi v svoji veri res pobijalo. Tega so se vladarji bali — zato so duhovne ubogali in filozofom prepovedali vse „novotarije“. Filozofa, ki ni hotel molčati, so obsodili na smrt, češ da žali bogove in pohujšuje mladino. (To se je zgodilo n. pr. Sokratu, grškemu modrjaku, ki je živel v 4. stoletju pred Kristom.) Vstal pa je neki filozof, ki je vse to dobro videl: Ljudstvo je še preneumno, da bi spoznalo resnico. Zato trpi, strašno trpi, ker ga izjemajo goljufi od vseh strani. Sam je bil poštenjak od nog do glave, toda spoznal je, da bi temu ljudstvu ne smel povedati resnice. Zato si je izmislil malo laž, da mu bo ljudstvo verjelo — potem ga bo pa rešil iz teh duševnih okovov.

Bil je to Mojzes. Pripravil je vstajo proti Egiptčanom, prav dobro in natanko premišljeno. Ljudstvu je sporočil, da mu je sam Veliki bog

Pišče. Mihael Kunej, Podgorje; Karol Ogorce, Pišče; Karol Agreš, Pavla vas; Martin Melan, Dedja vas; Ivan Travnika, Podgorje; Ivan Podgoršek, Pišče; Franc Škof, Pavla vas; Ivan Skrbuncel, Dedja vas; Ivan Priveršek, Podgorje; Josip Kunej, Pišče; Josip Vrstovšek, Pavla vas.

Stražišče pri Kranju. Jakob Česen, Stražišče; Lovrenc Zupanc, Šmarjetna gora št. 14; Jošt Česen, Stražišče; Peter Bajželj, Stražišče.

Brezno ob Dravi. Ernest Sabothy, Brezno; Anton Böhm in Jurij Senšeg, Rdeči breg; Josip Metzl, Lovrenc Kopp, Alojz Dore, Anton Meršnik, mesar, in Luka Hebl, Brezno; Ivan Döwer, Franc Maurič, Miha Rutard, Rdeči breg.

Sv. Pavel pri Preboldu. Franjo Kač, St. Lovrenc; Martin Prevaršek, Kapla vas 59; Franc Lepan, Dolenja vas; Ivan Blaznik, Latkova vas 61; Josip Potrata, Sv. Pavel 28; Franc Nidorfer, Srečko Pečar, nadučitelj, Dolenja vas 48; Anton Cestnik, Mar. Magdalena 6.

Po svetu.

Grška.

Grška vlada je organizirala neke vrste tajne policije, ki se imenuje „Haffie“ in katere namen je, da med socialističnim in komunističnim delavstvom izkove dejanja, ki bi potem vlado opravičila k represalijam. Ta tajna organizacija je že pričela s svojim delom, šla je celo preko svojih namenov. Tako je bil n. pr. po njenih članih v Solunu obstreljen neki delavec, več vojakov pa, ki so se izdali kot komuniste, je bilo ranjenih. V prostorih atenske komunistične zveze so grški fašisti izvršili napad in razdejali tudi uredništvo njenega glasila. — Ali bodo Grški take metode kaj pomagale? Dvomimo!

Nemška Avstrija.

Pogajanja za sestavo nove avstrijske vlade se nadaljujejo. Krščanski socialci bodo danes ali pa jutri podali svojo izjavo.

Kako se v Avstriji brigajo za šolstvo, kaže bidže. Lansko leto so nakazali za šolstvo 165 milijonov kron, a letos so dali prosvetnemu ministru za isto svrhu 403 milijone. To navzlic obupnemu stanju, v katerem se nahajajo avstrijske finance. Zanimivo bi bilo napraviti statistiko tudi pri nas.

Rusija.

Ruski listi poročajo, da se v vzhodnih ruskih gubernijah razširja kuga s strahovito naglico. Sovjetska vlada je dala 40 milijon. rublj., da se epidemija zatne. Središče bolezni je gubernija Ufa, v kateri sami umrje dnevno več tisoč ljudi.

Boljševiški listi poročajo iz gubernije Tom-bav, da se je v neki tamošnji vasi izvršil samomor, kateremu najbrže ni primera v naši dobi. Več kot 300 mož, žensk in otrok se je zbralo v kopališču in se v njem zaklenilo, nakar so poslopje zažgali. Vsi so postali žrtev ognja. Najbrže so ti samomorilci člani neke verske sekte, ki je v prejšnjih časih uprizarjala skupne samomere.

Švica.

Narodni svet je izvolil namesto umrlega G.

Müllerja za podpredsednika kandidata socialistične stranke Klotyja (Curih), in sicer s 63 od 111 glasov.

Vsled dobrih izkušenj v nekaterih kantonih bodo v Švici izvedli obvezno zavarovanje otrok za slučaj bolezni. Zavarovanje bo veljalo za vsakega otroka do izpolnjenega 15. leta. Za vsakega otroka bodo stariši morali plačati po en frank letno. To zavarovanje bo gotovo izredne važnosti za zdrav telesni napredek otrok.

Romunija.

„Independance Roumaine“ poroča o neki seji romunske zbornice: Poslanec Tomas Drago (socialist) protestira proti aretaciji 9 poslancev. Notranji minister: „Ta vaš protest znači, da se tudi priključujete k tretji internacionali. Boste deseti!“

Italija.

Tajnik zveze italijanskih kovinskih delavcev je izjavil po pogovoru z ministrskim predsednikom, da bo vlada izročila zvezi strokovnih organizacij beneški in napoljski arzenal ter tri tvornice za orožje, kjer bodo strokovne organizacije v lastni upravi izdelovale poljedelske stroje in potrebščine za železnice.

Če je ta vest resnična, bo Italija prva država, ki bo izvedla socializacijo v petih tovarnah. V teh podjetjih bodo prevzele upravo strokovne organizacije, ki bodo na svojo odgovornost gospodarile. Poročilo pa ne pove, v kakšnem razmerju bo nova uprava do države, kar je za bistvenost socializacije prav posebne važno.

Nemčija.

V Meuselwitzu pri Lipskem je te dni nenadno neurje zalilo neki premogovni rov, v katerem je delalo 23 delavcev. Od teh so se samo štirje rešili.

Bolgarija.

Bolgarska vlada namerava izdati protikomunističen zakon, s katerim proglasi komunistično stranko za nezakonito organizacijo, ki se ne bo smela udeležiti nobenih volitev.

Madžarska.

Madžarska vlada je zaplenila vse imetje grofu Karolyju, ki se sedaj nahaja v Jugoslaviji. — Namerava tudi poddržati zavarovalništvo v vsej deželi.

Angleška.

Anglija je, glasom neke Renterjeve vesti, pri dunajski vladi nastopila zoper nadaljnje ljudsko glasovanje za priključitev k Nemčiji.

Poljska.

Zdrislaw Okeški, predsednik poljskega odposlanstva na konferenci v Portorose, bo imenovan za poljskega zastopnika v Belgradu.

Amerika.

Ameriške novice. Položaj delavstva v Ameriki se še ni izboljšal. Cene živilom in industrijskim produktom so sicer za malenkost padle, znižali pa so več kot primerno tudi delavske plače. Brezposelnost v Zedinjenih državah je še vedno zelo velika. Kapitalisti s vso silo pritiskajo na delavstvo. To kažejo številne stavke v raznih strokah. V tem mesecu so imeli velike

to naročil — zato mu je ljudstvo verjelo in imel je gotovost, da pojdejo za njim v zmago. O vseh podrobnostih ni nikomur ničesar povedal — vse je delal po svojem planu, ljudstvo se je čudilo, da gre vse tako gladko — Mojzes jim je pa odgovarjal: Ne jaz, sam Veliki bog nas vodi. Zopet sem govoril ž njim. — Ko je dal ljudstvu v puščavi vode, je naredil to s „čudežem“, tudi novi kruh mu je dal z novim „čudežem“ — bila je laž, toda on je potreboval te laži, če je hotel, da mu ljudstvo veruje. Ko mu je pa ljudstvo končno popolnoma verovalo, je storil svojo največjo in zadnjo laž, s katero je svoje ljudstvo za dolgo dobo osvobodil malikovanja in suženjstva obenem: Prinesel je ljudstvu 10 božjih zapovedi, ki mu jih je dal sam Veliki bog. Na ta način je bilo mogoče zaukazati takratnim ljudem: „Veruj v enega samega Boga!“ Če bi bil Mojzes učil to samo kot filozof, bi ga bili pobili, kakor so prej in pozneje pobili veliko poštenjakov. Ker jim je pa prinesel novo vero naravnost „iz božjih rok“ — zato je nova vera obveljala.

Lepa, idealna je bila tista vera za tiste čase. Njeno prokletstvo pa je bilo že pri njenem rojstvu v — laži. Sam Bog je napisal deset božjih zapovedi, nihče jih ne sme izpreminjati, vekomaj bodo ostale enake! Mi Judje smo izvoljeni narod — vsi drugi narodi morajo tudi pristopiti k naši veri! Kdor hoče kaj izpreminjati, mora biti sam tudi ravno tako od Boga poslan, kakor Mojzes ...

Ta laž je bila od začetka prokletstvo in je še danes prokletstvo. Najlažje pa bomo razumeli velikost tega prokletstva, če se ozremo na velikega Mojzesevega naslednika, ki je neprimerno večji nego Mojzes baš v tem, da je to laž tako odločno obsodil.

Niti takrat ne smeš lagati, kadar misliš, da s tem opravljaš dobro delo! Laž je greh sama na sebi, brez ozira na to, ali ima dobre ali slabe posledice. — Prej ali slej se navidezno dobre posledice izprevržejo v slabe in škodujejo tem bolj, čim pozneje se pokazejo ...

Zapoved „Ne laži!“ ne velja torej samo za navadne ljudi, temveč tudi za Mojzesa!

mezdne boje tiskarniški, stavbinski delavci, mornarji in delavci pekarske in kovinarske stroke. Tipografi so dosegli s stavko najprej v Chicagi, da se je uveljavil zanje 44 urni delavni čas; sedaj ga za to stroko uvajajo pogodbenim potom tudi v drugih krajih Zedinjenih držav; tipografi so pa za to svojo pridobitev morali pristati na primerno znižanje svojih plač. Mornarji so dosegli, da so jim delodajalci priznali staro mezno pogodbo. — Ameriška vlada zastoj išče izhoda iz gospodarske krize; ne more najti ugodnih izvoznih trgov za svoje produkte. — Iz življenja slovenskih rojakov podajemo te-le novice: Po vseh večjih slovenskih naselbinah so ustanovili zadnji čas socialistične klube, pa tudi konsumne zadruge. Pri občinskih volitvah so ponekod bili v občinske odbore izvoljeni tudi nekateri slovenski rojaki. V kraju Rockdale je bil celo izvoljen županom 22 letni Slovenec Fr. Gospodarič, gotovo najmlajši župan v Zedinjenih državah. V raznih krajih so umrli: v Chisholmu Janez Zgonc iz Roba na Dolenjskem; v Standartville Janez Pajzdar; v New Castle Helena Selan iz Iga pri Ljubljani; v Clevelandu Anton in Janez Keržič (ponesrečila); v Meadowlands Viktor Lenassi in Marija Kokelj iz Žirov; v Pittsburgu Ignacij Derganc iz Toplice na Dolenjskem; v Stellton Janez Mavretič (ponesrečil); v Claridge Neža Polanček; v Braddock Marija Jerina rojena Stepinšek iz Ribnice na Štajerskem.

Gospodarstvo.

— **Neposredni davki.** „Slovenski Narod“ poroča, da so Slovenija, Hrvaška in Vojvodina (brez Baranje) in Bosna plačale l. 1920-21 185,470.128 din. neposrednega davka. Srbija in Črna gora sta jih plačala 79,291.168 dinarjev. — Iz tega je jasno razvidno, kolikšna davčna bremena nosi ravno delavsko ljudstvo na svojih ramah!

— **Za obnovo Rusije.** Berl. listi potrjujejo vest, da se je sklenil nemško-angleški dogovor glede obnove Rusije. Predmet tega med angleškimi in nemškimi industrijalci sklenjenega dogovora, ki ima popolnoma privatno gospodarski značaj, so predvsem gospodarske koncesije, ki bi jih sovjetska Rusija morala nuditi kot odškodnino. Leninu se bo stavilo pogoj, naj preosnovi sovjetsko vlado na podlagi koalicije vseh strank, izimši monarhističnih strank.

— **Povišanje uvoznih carin** bo zopet izvedlo finančno ministrstvo. Povišana bo tudi carina na obutev, obleko, perilo, železo itd. — Tako se bo draginja zopet povečala in prizadeti bodo pri tem zopet najbolj delavski sloji. Vlada posluša le zahteve dobičkarjev, da bi mogli ti tem samovoljneje diktirati cene!

— **Nove carinske tarife** izvedejo v Ameriki in sicer tako visoke, da bodo potem cene uvoženega blaga stale na isti višini kakor cene domačega blaga.

— **Nemčija radi odškodnine celo proti kapitalistom.** V nemških finančnih krogih izdelujejo naredbo progresivnega davka na dividendne dobičke, ki znašajo več kot pet odstotkov.

— **Anglija na robu.** Trenutno štejejo na Angleškem krog 5 in pol milijona nezaposlencev. Industrija se nahaja v popolni krizi, ker se naložene ogromne kapitalije ne obrestujejo. Poljedelski delavci so zelo razburjeni, ker jim hoče država znižati plače in je pričakovati, da izbruhnje nove velike stavke. — In v takih časih Lloyd George grozi z represalijami stavkujočim rudarjem!

— **Nove carinske metode v Mariboru.** Doslej so v Mariboru morali vsi potniki stopiti iz vlaka, da se izvrši običajna carinska revizija. To je povzročalo velike zamude. Par dni sem so pričeli z revizijo v vlaku samem. Majhen napredek.

— **Papirna industrija.** Dosledaj imamo v Sloveniji pet, na Hrvaškem pa dve tovarni, ki izdelujejo papir. Tovarna v Medvodah proizvaja 130 vagonov papirja, tovarna v Vevčah 1040 vagonov, tovarna v Žrečah proizvaja le papir za zavijanje v majnih količinah. Tovarna v Zagrebu proizvaja 250 vagonov, ona v Sušaku pa 70 vagonov letno.

— **Rumeno zlato.** V nedeljo se je vrnila z Dunaja komisija finančnega ministrstva, ki je prinesla seboj deset milijonov zlatih kron kot predjem za tisti del imovine bivše Avstro-ogrske

banke, ki ima pripasti naši državi. Denar je že v zakladnici Narodne banke.

— **Cene sladkorja v Trstu.** Javanski sladkor 100 kg 380 lir, češkoslovaški 430 lir.

— **Uvoz in izvoz piva** je ministrstvo za trgovino prepovedalo.

— **Produkcija premoga** v bosanskih rudnikih, ki so državna last, se je zvišala od 2600 na 4000 ton dnevno.

— **Železniški material na Češkoslovaškem.** Iz nekega poročila češkoslovaškega železniškega ministra je razvidno, da ne trpi država nikakega pomanjkanja na železniškem materialu. Češkoslovaška poseduje 3612 lokomotiv in 39.000 tovornih vozov — ravno toliko, kot jih potrebuje za svoj promet. Še l. 1919. je bilo število lokomotiv in vagonov za 31% manjše kot bi moralo biti.

— **Nov premogovnik.** Pri Kiljanu v Južni Srbiji so zasledili debele plasti premoga zelo dobre kvalitete. Izrabljanje tega rudnika namerava prevzeti država v svoje roke.

— **Tiskarska industrija v Novem Sadu.** Te dni je prispelo v Novi Sad več strojev za tiskanje papirnatega denarja. Na ta način bo mogla naša država ves papirnat denar doma tiskati.

— **Kriza v steklarski industriji na Češkem.** Na Češkem je dosegla kriza v steklarski industriji vrhunec. 21 steklarn je ustavilo obrat. Nad 8000 delavcev je brezposelnih.

— **Gospodarska kriza na Belgijskem.** Belgijske predilnice se bodo radi sedanjega slabega gospodarskega položaja za več tednov zaprle.

Tedenske vesti.

Jugoslovanski komunisti na moskovskem kongresu. Iz Moskve poročajo, da je prišla v Moskvo deputacija jugoslovanskih komunistov, ki po zastopala Jugoslavijo na tretjem kongresu tretje internacionale. Deputacijo, katero tvori 20 ljudi, vodita komunistična poslanca dr. Sima Marković in Pavle Pavlovič; v deputaciji je 5 poslancev, 7 delavcev in 8 kmetov.

Občinske volitve v Bosni namerava vlada izvesti do septembra letošnjega leta.

Volitve na Koroškem. Dne 19. t. m. se bodo na Koroškem vršile volitve v koroški deželni zbor in v dunajsko narodno skupščino. Volitev se bo udeležila tudi „Koroška slovenska stranka“.

Potovanje jugoslov. delegatov v Pariz. Parlamentarni krogi trdijo, da je potovanje naših delegatov v Pariz v zvezi z določitvijo naše meje na severu.

Zamenjava poškodovanih bankovcev. Davčni uradi in državne blagajne so dolžne poškodovane bankovce zamenjati za nepoškodovane. Vsakdo je upravičen zavrnuti poškodovan bankovec, ako bi mu ga hotela dati kaka državna blagajna.

Pregled invalidov. Ministrstvo za socialno politiko je odredilo naknadni pregled vseh invalidov v času med 15. junijem in 15. julijem.

V Zagrebu je občinski svet uvedel precejšen najemniški davek, ki bo občutno prizadel posebno delavske sloje. Pa ni čuda! Saj sede danes v zagrebškem občinskem svetu sami zastopniki lišnih posestnikov, zajedničarji, klerikalci, liberalci in radikali, potem ko so bili razveljavili mandate proletarskih strank!

Kako so izrabljali ameriške izseljence. Koncem minulega meseca je prišla v Koprivnico v Dalmaciji preiskovalna komisija iz Belgrada s francoskim in ameriškim konzularnim uradnikom. Preiskavali so tale slučaj: Amerikancem, ki so se preko Koprivnice vračali domov na Madžarsko, so tekom 2 let na postaji v Koprivnici redarji odjemali dolarje in konfiscirali vse blago, češ da so ti izseljenci verižniki, potem pa so jih pogнали preko meje. Tudi so izseljencem s silo menjali dolarje. Za 1000 dolarjev so dajali pa do 3 tisoč kron. Ameriški konzulat na Madžarskem je popisal vse te oškodovance, prijavil stvar ameriški vladi, ki je potem v Belgradu zahtevala preiskave. — Preiskava je dognala škodo okrog 3 milijonov kron, katere bo morala sedaj plačati belgrajska vlada. Največ kriv na vsem škandalu je bivši ljudskošolski učitelj, policijski komisar Purič, katerega so takoj aretirali.

Delavci — brez denarja! Ljubljanska policija je uvedla nove, skoro drakonske me-

tode za pobijanje brezposelnosti. Vsakega delavca, ki pride v Ljubljano za delom in kruhom, takoj aretira in ga zapre, če delavec nima denarja. Zapro ga zaradi postopanja. Drastičen slučaj je bil te dni! Aretiran je bil pošten delavec, ki je prišel v Ljubljano z malim denarjem si iskat pošteno delo!

Stanovanjska naredba sprejeta. Ministrski svet je danes sprejel novo stanovanjsko naredbo, ki velja za vse kraje razen Srbije in Črnogore.

Belgrajska vlada je s tem nastavila najemnikom nov davčni vijak, o katerem pa še ne vemo mnogo. Vesti o njem pravijo, da obsega veliko ugodnosti za gospodarje. Ako bi šlo po volji ljubljanskega društva lišnih gospodarjev, ki je imelo shod prejšnjo nedeljo, bi nam dvignili stanarino za 100 odstotkov. Silno smo pa skeptični glede določb te nove naredbe, ki nas nič kaj ne veseli.

Dinarska vrednost za vso državo. Finančno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim se odpravlja uradno računanje s kronami, ter se uvaja kot računski enota dinar za vso državo.

Vlada stoji silno slabo. Prav lahko je mogoče, da ne bo mogla naprej. Tudi bi bilo najbolj pametno, da odstopi, samo kdo bo potem vladal?

Nove volitve bi bile pač najpametnejši izhod iz te žalostne situacije. Zdaj bi se ljudstvo znalo že bolj jasno izreči za to ali ono ne da bi nasedalo raznim pustolovcem na limanice.

„Domoljub“ zavija in skriva resnico. Toda obširne razprave o tem ne bomo pisali, ker ni treba. Če ima „Domoljub“ korajžjo, naj piše resnico o nas! Božje zapovedi so še vedno vse v veljavi, torej tudi osma. Veljajo pa tudi za gospode duhovnike, ki pišejo „Domoljuba“, ne samo za ljudstvo. — Čitatelji „Ljudskega glasu“ naj pa dajo naš list v roke tudi čitateljem „Domoljuba“, naj sami sodijo, kdo ima prav.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.
Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.
Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštini predal 168.

Splošno kreditno društvo

V Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja te moja najboljše preizkušene in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Posilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE
= TRST-AMERIKA =
New-York — Buenos-Aires —
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.